

Örnek, Sedat Veyis 1960 “Kuzey- Güney”, *Yelken Dergisi*, Ekim, Cilt 4, Sayı 45.

KUZZEY - GÜNEY

Sedat Veyis ÖRNEK

Bir göl durgunluğu içinde günü takvime eklerken bir taş, bilinmez bir taş yaşamını bulandırır. Sen kirli kadınların, kıvamsız sigaraların, ilk bakışta tanıdığın mektupların, akşam üzerleri gelen bir efkârın, bazan tek sütuna verilmiş şapkaklı bir gazete haberinin, diline pelesenk ettiğin bir Zara türküsünün içine uzanıp yaşarsın. Sürüp gider işte... Ama bir gün onlara rastlarsan, iş değişir, yaşamın bulanır.

Çocukken terkedildiğimiz, varsa oyuncaklarımız elimizden alındığı vakit, bakışlarımız kırılır kalırdı. Ne güzel ağlardık! Fakat ya kocamın çocuklarsak, saçlarımıza ak düşmüş, vatanlarımızdan, karılarımızdan uzak düşmüş ihtiyar, ak saçlı çocuklarsak ya! Silâhını kim aldı anam? Esir misin? Dokunsam, bir cigara versem, merhaba desem ağlar mısın? Keder iriyse, insanın ta gözbebeklerine oturur. Öyleki göz, bütün alıcı ve verici güzelliğini kaybeder, bir karanlık dünyadan dışarıya açılan iki kör ve ölü nokta gibi seni, arkandaki barakayı, üzerlerine makineli tüfekler yerleştirilmiş tepeleri, cepheye giden yolları atlar; gider Kuzeyde bir bataklık kenarındaki bir pirinç tarlasını, tarlanın kenarındaki bir saz kulubeyi, saz kulübedeki bir kadını bulur. Bulur mu? Bir kadın.. Sırtında bir çocuk. Çocuğun yumuksu gözlerinde akşam güneşi. Kadın bir tepenin üstüne çıkıp akşam güneşine bakıyor. Güneye doğru bakıyor. Güney okadar büyük, o kadar uzakki! Herde bir yerde, ta dünyanın öbür ucunda. Sonra akşam oluyor. Duygulu, esmer bir akşam. Kadın bir akşam yeri, bir ardıc kuşu sesi gibi aşağıya iniyor. Gece büyük, kocaman. Gecenin içinde bir ay. Ayın beyazında yeşil kurbağa sesleri.. Kurbağaların patlak gözleri ıslak balçığın içinde gittikçe çirkinleşmekte. Olsun. Yine de söyledikleri bir bereket şarkısı. Saz kulübede bir mum yanıyor. Titrek.. Sönecek gibi. Bir tepeden Güneye bakan bir çift gözün yorgun, çaresiz, aşksız ışığı gibi. Hasırın üzerine uzanıyor. Kasıklarına, meme uçlarına, avuç içlerine yumuşak, belli belirsiz bir sıcaklık doluyor. Kalçası üzerinde nasırlı sert bir elin hoyratça dolaşması. Bir erkek isteği. Tanıdığı, bildiği, adını çağırdığı bir erkeğin usuldan sokuluşu. Koyu, ıslak yeşil ana rahminin başedilmez sancısı. Çocuğunun karnında ilk günkü kıpırdısı. Sonra bütün kuvvetiyle uyku. Uyku gözlerini kahverengi toprak boyalar gibi avucunun içine alıyor, eziyor, kül - ufak ediyor.

Bu Kuzeydekinin, dişiliğinde tek olanın rüyası. Bu beriki, Güneydeki, akşam olunca telörgülerin kenarına oturup, sigarasını sessizce içen, hep aynı şeyi düşünüyor geceye bakıp: bombanın emniyet maşası. Emniyet telini dişleriyle çıkartmış maşayı bütün kuvvetiyle avucunda sıkıyordu. Avcu ateş gibi yanıyordu. Bilek damarları deli deli kıpırdıyordu. Gözlerini kısmış, yolun kavşağına bakıyordu. Sandığı, zamanı inandığı bütün tanrılar dört ucundan tutmuş bırakmıyordu. Yaşamayı avucunda tuttuğu bombanın demiri gibi

kaskatı olmuştu. Önce ürkek bir adım gördü yolun kavşağını yoklayan. Sonra bir ikinci adım, bir silâhlı el, bir iri gövde ve karanlık bir yüz. Bombayı tutan elini kaldırdı ve... Hayır. Avucunu açamadı. Maşa sanki avucu ile bombaya yapışmıştı. Parmaklarını gevşetmek istedi. İsteği güç olarak bileğine kadar geldi ve orada kaldı. Sanki o el o bileğin malı değildi. Sanki bilekle eli bağlayan bütün sinirler, bütün damarlar, bütün kas ve kemikler kopmuştu. Bütün kuvvetini topladı. Dişlerini sıktı. Kolu havada asılı kaldı ve parmakları demirle kaynamış gibi, eskisinden daha kuvvetli bombaya dolandı. Birden vücudunu bir titreme aldı. Cılk ter içinde kalmıştı. Korkuyor muydu? Hayır. Şimdiye kadar çok bomba atmış, çok adam öldürmüştü. Daha bir hafta önce, iki arkadaşıyla birlikte düşman saflarına sızmışlar, demetli bombalarını savurmuşlardı. Bir ay kadar önce, tek başına, yağmurlu bir gecede, bir asker gazinosunun yanına kadar sokulabilmiş, pencereden içeriye bakmıştı. Dört tane asker iskambil oynuyorlardı. Masanın üzerinde teneke kutu biralar vardı. Sigara dumanlarının arasında genç, biçimli asker yüzleri yorgun ve uykusuz görünüyordu. Birisinin kıvrıkcık, sarı sakalları vardı. Bir eliyle kâğıtları tutuyor, o bir eliyle sakalını karıştırıyordu. Pencereden bir adım geri çekilmiş, denize, daldaki kuşa taş atarcasına bombayı savurmuştu. Kıl kadar bir yaşamadan sonra, sarı - kırmızı bir alev parlamış, çelik baraka çatırdamıştı. Kuzeye doğru kaçarken, dayanmamış, dönüp arkasına bakmıştı. Barakanın kapısı önünde birisi ellerini karnına bastırmış, iki büklüm kıvranıyordu. Acaba sakallı olanı mı diye düşündü. Hepsini okadar. Bir defasında da rüzgârda sigarasını yakmaya uğraşan, iri elli bir askerin, çakmağı ve cigarayı tutan ellerine doğru, daha asker sigarasından bir nefes çekmeden... Peki ya şimdi? Şimdi neden tutulmuş kalmıştı öyle. Manga tıpış tıpış yürüyordu. Şunları da temizlese, köyüne, saz kulübesine, karısının yanına gitmek için ona bir hafta izin verirdiler belki. Kuvvetle karısını yaşadı. Karısının ellerini, karnını, gözlerini yaşadı. Çocuğunun balık gözlerini. Elini kaldırdı. İmkânsız. Kendini toprağa attı. Sarsıla sarsıla ağladı. Nesli tükenmiş bir hayvana benziyordu.

Elinden bombayı alamayınca, bileğini makineli tüfekle biçtiler. Sağ eli bombayla birlikte bir ağaca yapıştı. Bilekten fışkıran kan çavuşun yüzünü kırmızı afişlere çevirmişti.

Bir hastahane duvarının çıplak beyazına gözünü açmış, sonra kapamıştı. İyi olduktan sonra buraya gönderdiler. Şimdi hergün akşama kadar diğer esirlerle birlikte K 27 yolunu temizliyor. Ve akşamleyin, yemekten sonra tel örgülerin kenarına oturup, sigarasını sağlam eline alarak geceye bakıyor. Ne karısı, ne çocuğu, ne Kuzey. Bombanın maşasını düşünüyor. Eğildim gözbebeklerine baktım. Bembeyaz. Sessiz, sesiz çıldırılmış gözleri.